

Faculty of Arts, Business Management, Commerce, Science and Social Sciences
B.A/B.Com/B.Sc/BBA II-Year, III Semester Regular Examinations, Dec/Jan 2019-20
PAPER: SECOND LANGUAGE SANSKRIT

Time: 3 Hours

Max Marks: 80

'अ'-विभागः

(5x4=20)

पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः ।

१. तेनह्यनतिक्रमणीयानि श्रेयांसि,
प्रदक्षिणीकृत्य भगवन्तं गन्तुमिच्छामि । वाक्यमिदं ससन्दर्भं व्याख्यात ।
२. बाणमहाकवेः समयः कः ? कस्य राज्ञः आस्थानपण्डितः आसीत् । विवृणुत ।
३. मत्तृदेवो भव, पितृदेवो भव, - वाक्यमिदं ससन्दर्भं व्याख्यात ।
४. उपमालङ्कारस्य लक्ष्यलक्षणसमन्वयं कुरुत ।
५. जलमुचा, वाक्षु, भवताम्, राज्ञे, इत्येतेषां लिङ्गविभक्तिवचनानि प्रत्यभिजानीत ।
६. गङ्गाजलेषु विलुठन्तु पठन्तु वेदान् ध्यायन्तु किञ्चिदथ भान्तु तपः क्रियाभिः ।
देवान्नमन्तु विरमन्तु भवात्तथापि त्वद् ध्यानशून्यहृदयेषु विभोनमुक्तिः ॥
श्लोकममुं भाषान्तरीकुरुत ।
७. कलिदासमहाकवेः परिचयं संक्षेपेण लिखत ।
८. दीपकालङ्कारस्य लक्ष्यलक्षणसमन्वयं कुरुत ।

आ- विभागः Part ' B '

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः ।

(5x12=60)

९. द्वयोः श्लोकयोः प्रतिपदार्थं तात्पर्यं च लिखत ।
१. अ धंपीतपयोस्तनं मातुरामर्दक्लिष्टकेसरम् ।
प्रक्रीडितुं सिंहशिशुं बलात्कारेण कर्षति ॥
२. महतस्तेजसो बीजं पुत्रोऽयं प्रतिभाति मे ।
स्फुलिङ्गावस्थया वह्निरेधोऽपेक्ष इव स्थितः ॥
३. एवमाश्रमविरुद्धवृत्तिना संयमः किमिति जन्मनस्त्वया ।
सत्त्वसंश्रय सुखोऽपिदूष्यते । कृष्णसर्पशिशुनेव चन्दनः ॥
४. प्रवर्ततां प्रकृतिहितायपार्थिवः सरस्वती श्रु ताँमहसांमहीयताम् ।
ममापि च क्षपयतु नीललोहितः पुनर्भवं परिगत शक्तिरात्मभूः ॥
१०. शूद्रकवैशम्पायनयोः सम्भाषणम् इति पाठ्यभागस्य इतिवृत्तं विशदयत ॥

अथवा

पाठ्यभागमनुसृत्य रामदासस्य कथां विवृणुत ।

११. देवानां अहंकारतां विनिर्मूलयितुम् उमा-हैमवती किं कृतवती ? स प्रमाणं विवृणुत ।

अथवा

शिष्यनुशासनमिति पाठ्यांशस्य विद्यार्थिनां कृते उपादेयताम् उपवर्णयत ।

१२. अधो निर्दिष्टेषु द्वयोः परिचयं कुरुत ।

१. पाणिनिः २. भरतमुनिः ३. माघः ४. भारविः

१३. द्वौ शब्दौ सर्वासु विभक्तिषु लिखत ।

१. जलमुक् २. राजन् ३. मनस् ४. अस्मद्